
Opatření rektora UK č. 9/2013

Název: **Standardy podpory poskytované studentům a uchazečům o studium se speciálními potřebami na Univerzitě Karlově v Praze**
K provedení: Čl. 3 odst. 5 Statutu Univerzity Karlovy v Praze
Účinnost: **1. července 2013**
[zrušeno OR č. [23/2017](#)]

Standardy podpory poskytované studentům a uchazečům o studium se speciálními potřebami na Univerzitě Karlově v Praze

Čl. 1 Úvod (preambule)

1. Každý člověk má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu.¹ V souladu s obecnými právními předpisy i vnitřními předpisy Univerzity Karlovy v Praze (dále jen „UK“) mají studenti a uchazeči o studium se speciálními potřebami totéž právo získat vysokoškolské vzdělání jako jejich kolegové bez speciálních potřeb. Univerzita proto poskytuje každému studentovi a uchazeči o studium se speciálními potřebami takovou podporu nebo úpravy studia a prostředí, jejichž cílem je kompenzace důsledků postižení projevujících se v akademickém životě.
2. Univerzita dbá sociálních potřeb členů akademické obce a dalších zaměstnanců s dlouhodobým zdravotním nebo těžkým zdravotním postižením a ve svých činnostech, jakož i v činnostech akademických samosprávných orgánů, činí dostupná opatření pro vyrovnání jejich příležitostí k uplatnění.²

¹ Listina základních práv a svobod ze dne 16. prosince 1992, čl. 26.

² Čl. 5 Statutu UK.

Čl. 2 Cíl a principy

1. Cílem UK v oblasti podpory studentů se speciálními potřebami je umožnit všem studentům a uchazečům o studium, bez ohledu na povahu a stupeň jejich postižení, rovný přístup ke studiu a srovnatelné podmínky studia a podpořit jejich celoživotní učení za účelem rozvoje jejich osobnosti, talentu, tvůrčích, intelektuálních i tělesných schopností.
2. Podpora poskytovaná studentům se speciálními potřebami se řídí těmito základními principy:
 - a. Univerzita zaručuje plnohodnotnou účast studentů s postižením ve všech oblastech akademického a společenského života.³
 - b. Univerzita zajišťuje poučený a lidskou důstojnost respektující přístup všech svých zaměstnanců ke studentům a uchazečům se speciálními potřebami.
 - c. Univerzita v oblasti vyrovnávání podmínek studia studentů se speciálními potřebami vychází z obecně platných předpisů⁴ a doporučených metodik.⁵
 - d. Poskytované služby a úpravy realizované s cílem dosáhnout přístupnosti akademického života nesmějí snižovat studijní nároky. Každý student musí proto pro dosažení požadované kvalifikace prokázat stejné vstupní, průběžné a výstupní výsledky.⁶
 - e. V kompetenci garantů jednotlivých studijních programů je posoudit speciální požadavky na zdravotní či jiné předpoklady uchazeče o studium, které jsou nutné pro řádné plnění studijních povinností a kontrol studia, nebo tyto požadavky navrhnout.
 - f. Univerzita předpokládá připravenost studentů a uchazečů o studium využívat poskytované podpůrné služby.
 - g. Univerzita zaručuje ochranu informací týkajících se postižení studenta nebo jeho zdravotního stavu a považuje je za zcela důvěrné (v souladu se Zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů).

³ Statut minimálních standardů pro univerzity, které jsou členy UNICA.

⁴ Zejména Pravidla pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (č.j. MSMT-1624/2013-320), Příloha č. 3 Financování zvýšených nákladů na studium studentů se specifickými potřebami.

⁵ Přehledné zpracování pro vnitřní potřebu UK poskytuje dokument Standardy a metodika klíčových podpůrných služeb pro studenty se speciálními potřebami.

⁶ Volně dle Statutu minimálních standardů pro univerzity, které jsou členy UNICA.

Čl. 3 Student či uchazeč o studium se speciálními potřebami

1. Za studenta či uchazeče o studium se speciálními potřebami je pokládán student či uchazeč o studium, který vzhledem k vrozené nebo získané povaze svého zdravotního stavu vyžaduje modifikaci přijímacího řízení, studijních podmínek, odstranění fyzických překážek, popř. jiné zvláštní úpravy prostor za účelem úspěšného průběhu studia.
2. Mezi studenty a uchazeče se speciálními potřebami řadíme studenty se zrakovým postižením, se sluchovým postižením, s pohybovým postižením, se specifickými poruchami učení, s chronickým onemocněním nebo oslabením, s duševními poruchami, s narušenou komunikační schopností a s kombinovaným postižením.⁷
3. Student či uchazeč o studium se speciálními potřebami, který v průběhu studia využívá nástrojů podpory uvedených v čl. 4, je povinen se prostřednictvím příslušného studijního oddělení evidovat v informačním systému Univerzity a absolvovat funkční diagnostiku.

⁷ Typologie podle Přílohy č. 1 Dodatku č. 2 k Pravidlům pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, č.j. 2434/2011-33 ze dne 28. ledna 2011.

Čl. 4 Nástroje podpory

Základními nástroji pro dosažení cílů stanovených v čl. 2 jsou:

- a. modifikace přijímacího řízení uchazečů o studium se speciálními potřebami (dále viz čl. 5),
- b. modifikace studijních podmínek a kontrol studia studenta se speciálními potřebami s ohledem na jeho individuální studijní potřeby (dále viz čl. 6),
- c. poskytování klíčových podpůrných služeb, které jsou nezbytné pro řádné studium studentů se speciálními potřebami a jsou poskytovány studentům všech fakult na jednotné úrovni a ve srovnatelné podobě (asistence při studiu, digitalizace studijních materiálů, tlumočnické, prepisovatelské a zapisovatelské služby, informační a poradenské služby),
- d. poskytování dalších podpůrných služeb, které jsou poskytovány, organizovány, příp. zajišťovány domovskou fakultou studenta, popř. jinou fakultou dle konkrétní dohody,
- e. zpřístupňování fyzického prostředí, popř. jiné zvláštní úpravy prostor,⁸
- f. vybavování prostor výuky a pracovišť potřebnými technickými⁹ a výukovými pomůckami,
- g. zvyšování informovanosti pracovníků UK v oblasti vzdělávání studentů a uchazečů se speciálními potřebami,
- h. přijímání, konzultování a případná realizace návrhů studentů na zlepšení nástrojů podpory,
- i. provádění pravidelných hodnocení kvality poskytovaných služeb,
- j. poskytování ostatních forem podpory spadajících do kompetence fakult.

^{8,9} V souladu s vyhláškou č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.

Čl. 5 Modifikace přijímacího řízení

1. Každý uchazeč o studium musí splnit podmínky stanovené Řádem přijímacího řízení UK, případně další podmínky přijímacího řízení vyhlášené pro příslušný studijní program a obor.
2. Pokud uchazeč o studium požaduje modifikaci přijímacího řízení, jež by zohlednila druh a míru jeho postižení, podává jako součást přihlášky ke studiu písemnou žádost se specifikací a zdůvodněním žádané úpravy.
3. Po přijetí takové přihlášky studijní oddělení neprodleně informuje kontaktní osobu, která se s uchazečem spojí a zjistí povahu a rozsah specifického nároku a následně ve spolupráci s příslušným proděkanem a garantem studijního programu navrhne modifikaci přijímací zkoušky.
4. O žádosti rozhoduje děkan.
5. Obecně přitom platí, že modifikované přijímací řízení by se mělo od běžného postupu odlišovat jen v nejmenší nutné míře a celý postup musí být v souladu s Řádem přijímacího řízení UK a navazujícími předpisy.
6. Informaci o nutnosti podat spolu s přihláškou ke studiu také případnou žádost o modifikaci přijímacího řízení univerzita zveřejňuje v podmínkách přijímacího řízení pro příslušný akademický rok.

Čl. 6 Modifikace studijních podmínek v průběhu studia

1. V průběhu studia mohou studenti se speciálními potřebami na základě individuálních doporučení vycházejících z funkční diagnostiky bezplatně čerpat níže uvedené služby či opatření. Žádost o službu podává student u jednotlivých subjektů podpory (dále čl. 7).
 - a. Studenti se zrakovým postižením

1. Zpřístupnění výuky (audiozáznamy) a studijní literatury (editovatelné elektronické dokumenty¹⁰, audiodokumenty)
 2. Hmatové dokumenty, hmatová grafika
 3. Asistence při studiu
 4. Časová kompenzace při plnění studijních povinností a kontrol studia
 5. Prostorová orientace (intenzivní/příležitostná)
 6. Individuální výuka (příležitostná / přechodná /soustavná)
- b. Studenti se sluchovým postižením
1. Tlumočnické a přepisovatelské služby
 2. Zapisovatelské služby
 3. Technické zpřístupnění výuky (FM systémy, indukční smyčky apod.) a studijní literatury (editovatelné elektronické dokumenty 2. řádu¹¹)
 4. Elektronické videodokumenty
 5. Asistence při studiu
 6. Individuální výuka (příležitostná / přechodná / soustavná)
 7. Časová kompenzace při plnění studijních povinností a kontrol studia
- c. Studenti s tělesným a pohybovým postižením
1. Zpřístupnění výuky a studijní literatury (studenti s postižením horních končetin)
 2. Asistence při studiu
 3. Individuální výuka (příležitostná /přechodná /soustavná)
 4. Časová kompenzace při plnění studijních povinností a kontrol studia
 5. Prostorová orientace
- d. Studenti se specifickými poruchami učení
1. Zpřístupnění výuky a studijní literatury (audiodokumenty, editovatelné elektronické dokumenty 2. řádu)
 2. Časová kompenzace při plnění studijních povinností a kontrol studia
 3. Asistence při studiu
 4. Individuální výuka (příležitostná /přechodná /soustavná)
 5. Diagnostika
- e. Studenti s chronickým a duševním onemocněním či oslabením
1. Asistence při studiu
 2. Časová kompenzace při plnění studijních povinností a kontrol studia
 3. Prostorová orientace příležitostná
 4. Zpřístupnění výuky a studijní literatury
 5. Individuální výuka (příležitostná /přechodná /soustavná)

¹⁰ EED I – dokument, který je uživatelským způsobem editovatelný, je bez drobných technických chyb a je adaptován s ohledem na technické a smyslové možnosti studentů s postižením.

¹¹ EED II – liší se od EED I tím, že grafická (obrazová) ani tabulková složka původního dokumentu nepodlehla adaptaci, a případně dalším zvýrazněním (i barevným) struktury dokumentu.

Čl. 7 Organizační zajištění systému podpory studentů se speciálními potřebami

1. Podpora studentů se speciálními potřebami je zajišťována různými subjekty ve vzájemné součinnosti. Zabezpečují ji zejména kontaktní osoby pro studenty se speciálními potřebami na příslušných fakultách, Kancelář pro studenty se speciálními potřebami IPC RUK (dále jen Kancelář), speciální pracoviště a poradny zaměřené na jednotlivé cílové skupiny studentů, garanti studijních programů/oborů, studijní oddělení příslušných fakult a v neposlední řadě individuální subjekty podpory v podobě konkrétních vyučujících, studentů a ostatních pracovníků Univerzity.
2. Kontaktní osoby jsou zodpovědné za stav, realizaci a rozvoj podpory poskytované studentům a uchazečům o studium se speciálními potřebami na fakultní úrovni. Kontaktní osoba zpracovává plány rozvoje a zabezpečování služeb pro studenty příslušné fakulty a pravidelně je vyhodnocuje. Kontaktní osoba vykonává svoji činnost v úzké spolupráci se studenty a ostatními subjekty. Kontaktní osoba je jmenována děkanem příslušné fakulty.
3. Kancelář na celouniverzitní úrovni zabezpečuje koordinační, konzultační, informační, evidenční a koncepční činnost, jakož i metodickou podporu v oblasti potřeb studentů a uchazečů o studium se speciálními potřebami.
4. Speciální pracoviště jsou zřizována na půdě jednotlivých fakult, jejich služeb však využívají studenti všech fakult. Speciální pracoviště nejčastěji poskytují poradenství, individuální a modifikovanou výuku, technickou podporu kompenzující důsledky zdravotního postižení a výpůjčky knih a studijních materiálů.
5. Poradny poskytují speciální, psychologické, kariérové, sociálně-právní a další typy poradenství. Poradny mohou být zřizovány na úrovni jednotlivých fakult.
6. Garanti v příslušných studijních programech a jejich oborech utvářejí obsah studia a ručí za jeho kvalitu. Navrhují úpravy studijních plánů a individualizované modifikace podmínek přijímacího řízení a studia.

7. Studijní oddělení fakult jsou významným informačním zdrojem a kontaktním místem při vyřizování individuálních studijních záležitostí. Studijní oddělení vedou evidenci studentů se speciálními potřebami a zprostředkovávají informace a kontakty na zprostředkovatele a poskytovatele služeb.
8. Vyučující má být v dostatečném časovém předstihu informován o tom, že jeho výuky se bude účastnit student se speciálními potřebami. Při své činnosti je v úzké spolupráci s kontaktní osobou příslušné fakulty.
9. Oblast poskytování služeb studentům se speciálními potřebami, její odbornou, metodickou i organizační problematiku průběžně sleduje stálá pracovní komise rektora. Komise projednává zásadní otázky koncepčního rozvoje a stanovení priorit v této oblasti a podává příslušným subjektům podněty k dalšímu rozvíjení či úpravám poskytovaných služeb.
10. Konkrétní úkoly a kompetence jednotlivých subjektů v systému podpory studentů se speciálními potřebami, jakož i základní postupy a systém kontroly kvality poskytovaných služeb jsou uvedeny v dokumentu Standardy a metodika klíčových podpůrných služeb pro studenty se speciálními potřebami.

Čl. 8 Knihovnické a informační služby

1. Knihovny UK jsou povinny zajistit všem uživatelům bez rozdílu rovný přístup k informacím.¹²
2. Knihovny vytvářejí vhodné fyzické a technické podmínky a opatření umožňující samostatný pobyt a pohyb uživatelů v prostorách knihoven.
3. Knihovny zřizují pro uživatele se speciálními potřebami chráněná studijní místa a vybavují je potřebnými technickými pomůckami.
4. Na základě žádosti je uživatel se speciálními potřebami oprávněn využívat služeb knihoven v zastoupení svého asistenta, kterého v žádosti uvede. Uživatelé se speciálními potřebami mohou využívat prodloužené výpůjční lhůty, o jejichž délce rozhoduje odpovědný pracovník knihovny.
5. Pracovníci knihoven disponují základními znalostmi a dovednostmi nezbytnými pro poskytování služeb studentům se speciálními potřebami. Studenti mohou využít asistenčních služeb pracovníků knihoven.
6. Knihovny spolupracují se subjekty poskytujícími služby studentům se speciálními potřebami (dále viz čl. 7).
7. V rámci Centrálního katalogu UK vytvářejí knihovny záznamy o digitalizované studijní literatuře.

¹² §2a zákona č. 257/2001 Sb.

Čl. 9 Ubytování a stravování

1. Studenti, kteří jsou uznáni osobami dlouhodobě zdravotně postiženými nebo dlouhodobě těžce zdravotně postiženými dle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, §9 odst. 2 písm. b) a c) či držitelé průkazu ZTP a ZTP/P jsou při posuzování žádostí o ubytování zvýhodněni.¹³
2. Koleje a menzy (dále jen KaM) mohou v případě volné kapacity s takovým studentem uzavřít dodatek k Ubytovací smlouvě, na jehož základě bude ubytovanému poskytnut celý vícelůžkový pokoj. Ubytovaný přitom může požádat ředitele KaM o slevu z platby za neobsazená lůžka v daném pokoji.
3. Při stravování a souvisejících záležitostech může student využívat asistenční služby pracovníků KaM. Asistenční služby pracovníků KaM jsou upraveny vnitřním předpisem KaM.

¹³ Řád pro poskytování ubytovacích a stravovacích služeb Univerzity Karlovy v Praze, čl. 15 odst. 3a.

Čl. 10 Závěrečná ustanovení

1. Opatření rektora č. 25/2008 se zrušuje.
2. Toto opatření nabývá účinnosti dne 1. července 2013.

V Praze dne 24. června 2013

Prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc.
rektor

[Opatření rektora UK č. 9/2013 ke stažení ve formátu doc.](#)